

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 1,— złoty. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tym podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lin. wiersz 30 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna z góry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiesz. Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 45.

Nowe, sobota 22-go października 1938 r.

Rok XV.

Z dnia.

— Więcej dzieci w szkołach. W r. 1937-38 liczba dzieci w wieku szkolnym wynosiła w Polsce 5.162.000. W roku bieżącym liczba ta podniosła się do 5.296.000 czyli o 134 tysiące. W związku z tym liczba etatów nauczycielskich podniesiona została w r. 1938-39 o 4 tysiące, przekraczając 80.000. Równoległe ze stałym wzrostem liczby dzieci w wieku szkolnym wzrosło obciążenie nauczycieli, którzy średnio uczą w jednej klasie po 62 dzieci. W porównaniu z latami ubiegłymi wzrost wyniósł blisko 50 proc.

— Angielski przemysł węglowy obawia się konkurencji polskiej i niemieckiej. Donoszą z Londynu, że właściciele kopalń węgla w Walii, którzy większą część wydobyciego węgla eksportują, obawiają się konkurencji niemieckiego i polskiego przemysłu węglowego, które po przejęciu kopalń czeskich bardzo się wzmocniły.

— Ulgi dla rolników przy spłacie długów. Z mocy obowiązującej ustawy z 14. IV. 1937 przedłużono do 31 grudnia 1940 r. przedterminową spłatę długów rolniczych, podnosząc jednocześnie procent umarzałnej sumy. Do czasu wydania ustawy każda przedterminowa zapłata długu gotowizną umarzała 150 proc. zapłaconej sumy, obecnie zaś umarza 200 procent. Równocześnie do końca 1940 r. przedłużono możliwość zapłaty długów rolniczych, zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach ziemskich na długi 4 i pół proc. w listach zastawnych, umarzałnych w okresie 55-letnim.

— Gęstość zaludnienia na ziemi. Na podstawie ogłoszonej ostatnio statystyki amerykańskiej najmniej zaludnionym krajem na świecie jest Brazylia, mająca jedynie 5 mieszkańców na kilometr kw. Dalej idą: Sowiety z 8 mieszkańcami na klm/kw., w Stanach Zjednoczonych jest ich też niewiele, bo 15 na klm/kw. Do najgęściej zaludnionych krajów należą: Belgia — 273, Holandia — 250. W Niemczech statystyka wyraża się liczbą 144 osób na klm/kw., we Włoszech — 137,7. W Polsce mieszka średnio 89 osób. Na kuli ziemskiej mieszka przeciętnie 16 osób na 1 klm/kw.

— Wysoka kara za wprowadzenie w błąd ubezpieczalni. Jak wynika z ustawy o ubezpieczeniu społecznym, pracodawca, który pod groźbą rozwiązania stosunku do pracy lub inny sposób zmusza zatrudnionych u siebie pracowników do ukrywania swego stosunku pracy przed instytucjami ubezpieczeń społecznych, albo do udzielania im fałszywych danych co do należnego im zarobku, lub przeciwnie do zwracaniu się tych pracowników do instytucji o należne im świadczenia, podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

— 5323 osób wyemigrowało w ciągu ostatnich 3 miesięcy. Według danych statystycznych ruchu emigracyjnego w miesiącach: lipcu, sierpniu i wrześniu br. wyemigrowało z Polski ogółem 5323 osób, z czego do Ameryki Południowej 2580, Kanady 1511, Stanów Zjednoczonych 906. Największe nasilenie emigracji przypadło na miesiąc wrzesień — 2160 osób.

Przed likwidacją wojny w Hiszpanii.

Wydaje się, że tym razem wiadomości o kończącej się wojnie w Hiszpanii są ścisłe. Po konferencji w Monachium rozeszły się pogłoski, że omawiano również zagadnienia hiszpańskie i Mussolini miał wyrazić zgodę na wycofanie włoskich ochotników.

Prasa światowa przyjęła tę, niewiadomo którą z kolei wiadomość o wycofaniu ochotników, z należytym sceptycyzmem. Przecież od dwóch lat niemal codziennie mówi się o wycofaniu cudzoziemskich ochotników. Nic więc dziwnego, że publiczność odnosi się do tych wiadomości z takim zaufaniem, jak do wiadomości o wężu morskim. A jednak rzeczywiście zanoszą się na jakieś rozwiązanie sprawy hiszpańskiej. Powrotowi kilku tysięcy ochotników włoskich do ojczyzny poświęca się oczywiście ze względów agitacyjno-propagandowych znacz-

— Na 200.000 dzieci szkolnych tylko 30 procent zdrowych. Przeprowadzone w br. badania dzieci szkolnych pod względem zdrowotnym dały następujące wyniki:

Na 200 tysięcy dzieci szkolnych, objętych badaniami, okazało się, że 4 proc. — to zupełne kaleki i dzieci upośledzone, 30 proc. — dzieci zdrowe i mocne, 66 proc. — dzieci, u których stwierdzono jakieś wady bądź nawet schorzenia. Przeciętnie 1/5 dzieci przedstawia niedostateczny stan odżywiania, a 20-30 proc. wykazuje niedokrwistość.

— 70 procent Polaków na Zaolziu utrzymuje się z pracy najemnej. Dane, dotyczące struktury społecznej Polaków zamieszkałych za Olzą wykazują, że robotnicy wykwalifikowani stanowią 59,7 procent, a razem z rzemieślnikami, wyrobnikami, terminatorami i chałupnikami tworzą grupę, stanowiącą 70,6 proc. zawodowo czynnych Polaków. Samodzielni stanowią wśród Polaków 26,2 proc., urzędnicy — 3,1 proc.

— W Niemczech ciągle brakuje ludzi na wsi. Mimo całego szeregu zarządzeń w Niemczech trwa w dalszym ciągu ucieczka ludności wiejskiej do miast. W 1937 r. napłynęło do miast 213.000 ludności wiejskiej. Równocześnie na wsi daje się odczuwać wzdychający stale brak sił roboczych — zapotrzebowanie obecnie wynosi minimum 250.000 osób.

— Ceny najtańszych mieszkań we Francji. Ceny w kategorii najtańszych mieszkań we Francji są następujące: za pokój kawalerski płaci się rocznie 77 zł, za pokój z kuchnią — 134 zł, za dwa pokoje z kuchnią — 192 zł, za trzy — 225 zł.

Mieszkania te przeznaczone są dla Francuzów, żyjących z własnej pracy. Obywatele Polski, Belgii i Włoch mogą korzystać z takich mieszkań na podstawie Konwencji. Mieszkania te, naturalnie, nie posiadają żadnego komfortu, budowano je natomiast z myślą o zapewnieniu jak najlepszych warunków zdrowotnych. Z tych też względów najmniejszy rozmiar pokoju może wynosić 9 m/kw. Średnio powierzchnia pokoju z kuchnią wynosi 25 m/kw.

nie więcej miejsca, aniżeli na to zasługuje Barcelona niemniej hucznie ogłosiła zwolnienie jakiejś grupy zagranicznych ochotników. To są jednak gesty na zewnątrz, na pokaz. Faktyczne wycofanie ochotników przez poszczególne państwa nastąpi wówczas, kiedy losy zwycięstwa zostaną przesądzone.

Zbliżamy się bodajże do rozstrzygnięcia. W pierwszym rzędzie dzięki Anglii i Francji wojna hiszpańska została zlokalizowana i nie spowodowała światowej burzy, jak sądził rząd hiszpański. Nie bez udziału Londynu wojna przeciągnęła się. Nie należy z tego wyciągnąć zbyt łatwego wniosku, że rząd angielski czynnie pomagał jakiejś stronie. Broń Boże! Anglicy stali z daleka i obserwowali. Dbając o swoje interesy i o utrzymanie równowagi w tej części Europy, lawirowali między rządem a powstańcami. Taktyka angielska polegała na tym, by obie walujące strony wyczerpały się, by ludzie, stojący na czele obu wrogich obozów, zgrali się. Kapitał angielski wkroczył do Salamanki w chwili, kiedy w rękach gen. Franco znalazły się bogate pokłady surowców. Mussolini i Hitler czynnie pomagali gen. Franco w zwycięstwach orężnych, Londyn umożliwiał odbudowę kraju, eksploatuje kopalnie. Mimo pozorów Anglicy siedzą znacznie mocniej w Salamance, aniżeli Niemcy czy Włosi, gdyż dysponują wielkimi kapitałami. Ta droga Londynu zamierza wyprzeć wpływ polityczny Berlina i Rzymu.

Francja ze względów wewnętrznych działa ostrożniej. W wielu wypadkach Anglia jest również rzecznikiem interesów francuskich, w innych nieoficjalni przedstawiciele Paryża nawiązali bezpośrednie stosunki z rządem gen. Franco. Wiele znaków na niebie zdaje się wskazywać, że zwycięstwo stron walczących osiągnęło stopień, umożliwiający kompromisowe

nie jest wykończona i nie nadaje się do siedzenia. Podobnie i kawa bez „Domieszki Francka” nie posiada pełnego smaku i nie jest gotowa, gdyz

do każdej kawy: do ziarnistej, do zbożowej, do mieszanki — należy zawsze „Domieszka Francka”

rozwiązanie. Oczywiście mediatorem jest Anglia. Przez wycofanie ochotników stwarza się pierwsze warunki dla porozumienia. Anglia zdołała pozyskać dla swej koncepcji Włochy i Niemcy, a tym samym kompromis zyskuje na realnej sile.

Zwycięcą nie będzie chyba żadna ze stron. Anglia wysuwa nowe rozwiązanie. Tylko monarchia może zapewnić w Hiszpanii spokój, wobec tego należy restytuować tron Bourbonów hiszpańskich. Tron ma objąć trzeci syn b. króla Alfonsa XIII książę Juan. W ten sposób, rozumują Anglicy, zostanie usunięte niebezpieczeństwo dyktatury faszystowskiej, na którą zbyt wielkie wpływy miałyby Włochy i Niemcy. Gen. Franco otrzymał ma najwyższą godność wojskową, tj. buławę marszałkowską. Na czele rządu natomiast powinien stanąć jakiś umiarkowany demokratą z obozu rządowego. Osobistość, która dotychczas nie wysunęła się na pierwszy plan. Konstytucyjna monarchia zdoła w ciągu kilku lat zagoić rany, wyrównać różnice, uspokoić namiętności polityczne i zapoczątkować erę rozwoju gospodarczego i zgodnego współżycia wewnętrznego i zewnętrznego.

Jak już wspomnieliśmy plan ten przypadł do smaku wszystkim zainteresowanym państwom z wyjątkiem, oczywiście, rządu hiszpańskiego. Ale ma on najmniej w tej sprawie do powiedzenia. Skoro zostanie zdany na łaskę losu, raczej zgodzi się na takie kompromisowe rozwiązanie aniżeli na dalszy beczelowy rozlew krwi.

Nie jesteśmy jeszcze jednak w przededniu likwidacji wojny hiszpańskiej. Zainteresowane czynniki targują się, każdemu chodzi o wyciągnięcie jak największych korzyści, o zabezpieczenie sobie z jednej strony zwrotu kosztów wyprawy hiszpańskiej, z drugiej „dywidendy” w postaci dostępu do źródeł surowcowych. Jakkolwiek więc plan londyński został w zasadzie zaakceptowany, do wykonania jego jeszcze daleko. Różne niespodzianki nie są wykluczone. Rząd angielski pragnie jednak za wszelką cenę zlikwidować wojnę hiszpańską i dlatego nie zawaha się przed użyciem odpowiednich argumentów. Londyn posiada rozmaite środki nacisku. Prestiż rządu Chamberlaina wymaga chociażby jednego faktycznego, niekwestionowanego zwycięstwa dyplomatycznego. Samolotowe podróże premiera Chamberlaina nie były nim. Wszyscy wdzięczni są mu za uratowanie pokoju, ale nikt nie ma złudzeń, że kosztowało to bardzo drogo, i że Anglia nie wyszła z Monachium wzmocniona. Rozwiązanie natomiast sprawy hiszpańskiej byłoby bezsprzecznie dużym sukcesem politycznym Wielkiej Brytanii. Faktycznie neutralna Anglia byłaby tertium gaudens. A to bardzo Anglicy lubią.

Wielki wybór!

Plaszcze zimowe damskie, męskie i dziecięce.

Trykotaże, swetry, pulowery i różnego
rodzaju obuwie ciepłe także dla dzieci

poleca po cenach bezkonkurencyjnych

Rynek 25

W. JAŹDŹEWSKI, Nowo Telefon 15

Bławy. Konfekcja. Obuwie. Galanteria.

Zużytkowanie nadwyżki zbóż chlebowych.

W związku z istniejącą nadwyżką zbóż w kraju poczynione zostały już daleko idące posunięcia, które zmierzają do użytkowania tej nadwyżki. Zarządzenie ministra rolnictwa o przemiale żyta i pszenicy, które wchodzi w życie z dniem 11. 11. br. spowoduje, jak obliczają w kołach fachowych, wzrost spożycia żyta w miastach w ilości około 150.000 ton. Przyłączenie Zaolzia odciaży rynek konsumpcyjny około 40.000 ton zbóż chlebowych. Ostatnie porozumienie z Niemcami gwarantuje eksport 28.000 ton. Na mocy międzynarodowego porozumienia wywieziemy w ciągu dwóch miesięcy 100.000 ton. Monopol spirytusowy zakupił 100.000 ton, czyli że ogółem przeszło 418.000 ton nadwyżki zbożowej zostało ulokowane.

W labiryncie praw.

Amerykańscy prawnicy obliczyli, iż na terenie wszystkich stanów Am. Półn. obowiązuje 1.156.744 ustaw prawnych. Liczba ta obejmuje prawa federalne oraz ustawy poszczególnych stanów. Ta potwornie olbrzymia ilość praw, niemożliwa do opanowania pamięciowego, zawiera wiele przepisów absurdalnych, nie mających żadnego związku z bieżącym życiem obywateli. W niektórych stanach obowiązują nadal np. przepisy określające wymiary chustek do nosa, w Kalifornii pani domu jest obowiązana wygotować po użyciu ścierki, w przeciwnym razie grozi jej kara. W stanie Południowej Karoliny łoża małżeńskie muszą być od siebie oddalone o 2 stopy. To też nie dziwnego, że w kraju o tak szeroko rozbudowanym prawodawstwie jest i nadmierna ilość prawników. W USA przypada 131 prawników na każde 100 tysięcy mieszkańców, włączając w to adwokatów i sędziów wszelkich kategorii.

Bibliotekarstwo na świecie.

Według pewnych obliczeń na świecie istnieje 1.038 bibliotek publicznych, które zawierają ogółem 181 milionów tomów. Z tego Europa posiada 669 bibliotek o łącznej liczbie 119 mil. tomów, Ameryka 336 bibliotek i 56 mil. książek, Azja — 23 biblioteki i 4 mil. tomów, Australia — 7 bibliotek i 1 milion tomów, wreszcie Afryka — 3 biblioteki i 200 tysięcy tomów.

Na czoło wszystkich państw wysuwają się Niemcy, które posiadają 192 biblioteki i 34,7 milionów tomów. Francja posiada 111 bibliotek i 19,8 miln. tomów. Italia — 85 bibl. i 13,3 miln. tomów. Polska zajmuje piąte miejsce w ogólnej klasyfikacji: 27 bibl. i 5,9 miln. tomów.

Jeśli chodzi o największe biblioteki na świecie, Biblioteka Narodowa w Paryżu zajmuje pierwsze miejsce z 4,5 miln. tomów. Dalej idą dwie biblioteki w Leningradzie (państwowa i Akademii Nauk) o łącznej liczbie 8 miln. tomów. Waszyngtońska Biblioteka Kongresowa posiada 3,56 miln. tomów, moskiewska — 3,5 miln., londyńska — 3,15 miln., nowoorska — 2,97 miln., berlińska — 2,2 miln. itd. 20 innych bibl. posiada ponad milion tomów. Warszawska Biblioteka Zarządu m. Warszawy posiada 441.300 tomów. Ogółem jest w Polsce 8.321 bibl. stałych i 351 ruchomych.

Gdzie są lasy.

Na całej kuli ziemskiej obszary, pokryte lasem zajmują 2940 milionów hektarów. Stosunek ziemi ornej do lasów wynosi na globie naszym 160 : 222. Największe przestrzeń zalesioną posiadają obie Ameryki, bo 48,2 procent, w tym na Amerykę południową przypada 28,3 pr. Następne miejsce zajmuje Azja, gdzie obszary leśne stanowią 27,6 pr. og. przestrzeni lasów na świecie, Afryka — 10,9 pr. Europa — 9,4 pr. Australia i Oceanania — 3,90. Lasy liściaste stanowią 65 pr. ogółu lasów na świecie. W Europie jednak przeważają lasy szpilkowe (66,5 pr.), również w Azji (45,8 pr.). Bogactwo surowca drzewnego rozdzielone jest nierówno między rozmaite kraje: Rosja posiada 21 pr. Wielka Brytania — 21 pr. Brazylia — 13,4 pr. USA — 9,1 pr. — czyli te cztery kraje dysponują razem 64 pr. ogólnego bogactwa drzewa.

Osobliwe ogłoszenie.

W dziennikach francuskich pojawiło się ogłoszenie towarzystwa turystycznego „Compagnie Francaise de Tourisme” pod tytułem: „Podróż szlakiem pokoju” (Le voyage de la paix). W ogłoszeniu tym zachwala się podróż do Godesbergu, Berchtesgaden i Monachium, która dla grup turystów trwać będzie 5 dni i kosztować ma niecałe 2000 franków. Business is business, jak mówią Anglicy, pośpiech jednak, z jakim zorganizowano wędrowkę turystyczną do miejscowości niemieckich, które oglądały raczej porażkę Francuzów, świadczy niezbyt pochlebnie o takcie i ambicji inicjatorów.

Od starego tropu do nowoczesnej autostrady.

Rozwój dróg bitych w dziejach ludzkości datuje się od chwili, kiedy człowiek przedhistoryczny, wyruszając na lowy stałe chadzał tymi samymi śladami, które wydeptała tropiona zwierzyzna. Gdy przyszedł okres kultury rolnej, powstały ścieżki polne, wąskie drożki, które poszerzały się w miarę wprowadzenia ówczesnych środków lokomocji, jakimi były dwukołowe wozy. O ile drogi wodne, rzeczne i morskie powstały z przyczyn natury handlowej, to do powstania dróg bitych przyczyniły się względy wojenne. Budowa dróg bitych była spowodowana koniecznością jak najszybszego przetrwania posiłków wojennych w czasach podbojów. Najdoskonalsze drogi w starożytności istniały w Chinach, gdzie około 200 roku przed Chrystusem wiodł trakt, łączący morze Żółte z Tybetem. Znakomite drogi budował również władca Persji, Dariusz, który był też założycielem pierwszej szkoły inżynierii drogowej.

Jednym z najważniejszych dzieł komunikacyjnych Rzymian było przeprowadzenie dróg bitych przez Alpy. O ogromie tego dzieła najlepiej świadczy fakt, że w dobie obecnej istnieje 10 przejść przez łańcuch alpejski. Od czasów potęgi rzymskiej nie zdołano przeprowadzić więcej, jak tylko dwie drogi. Najważniejszym było jednak już nie samo zbudowanie szlaków, ale utrzymanie ich w stanie stałej używalności.

Jaki był stan dróg w średniowieczu najlepiej świadczy o tym fakt, że za czasów Fryderyka Barbarossa w XII wieku posuwano się po traktach z „szybkością” około 17 klm. dziennie; drogi rzymskie, które się zachowały, były jeszcze o tyle lepsze od średniowiecznych, że można było przebyć nimi około 20-28 klm. na dzień.

Odrodzenie komunikacji w Europie, aczkolwiek podejmowane wielokrotnie, nastąpiło dopiero w epoce wojny trzydziestoletniej w XVII wieku. Wtedy powstały nowe trakty, łączące Francję z Prusami, Danią, Czechami i Szwecją. Epoka napoleońska również przyczyniła się do odbudowy wielkich szlaków drogowych, zwłaszcza pomiędzy Francją i Hiszpanią oraz Italią.

Przełomowym momentem w dziejach dróg bitych był wynalazek Stevensona. Od przeprowadzenia pierwszej kolei żelaznej, której sieć zaczęła się rozszerzać po całej Europie z nieprawdopodobną szybkością, trakty i drogi bite poczęły tracić swe znaczenie, spadając do roli drugorzędnej. Odgrywają one jedynie rolę pomocniczą, jako łącznik pomiędzy stacjami kolejowymi a miejscowościami, oddalonymi od nich.

W historii rozwoju dróg europejskich Polska odegrała bardzo ważną rolę. W zamierzonej przeszłości przez t. zw. Bramę Morawską, gdzie obecnie leży przejęta przez władze polskie stacja kolejowa Bogumin, wiodł słynny „bursztynowy szlak” od morza Bałtyckiego przez Węgry ku Bizancjum i przez Karyntię ku Rzymowi. Przez Polskę również biegł ważny szlak kupiecki, łączący Konstantynopol z krajami Europy Północno-Zachodniej, przechodzący przez Sandomierz i Kraków. W epoce wojen napoleońskich przez Polskę północną z Zachodu na Wschód wiodła droga, którą szła armia francuska na Moskwę.

Wreszcie wynalazek motoru spalinowego i olbrzymi rozwój techniki samochodowej spowodował odrodzenie dróg i przyczynił się do przecięcia całej Europy siecią autostrad, które łączą najbardziej oddalone od siebie krańce kontynentu. Komunikacja samochodowa, dzięki wspaniałym nawierzchniom, rywalizuje nieraz skutecznie z kolejami żelaznymi, ustępując jedynie pierwszeństwa szlakom lotniczym.

Ruś Podkarpacka.

Ruś Podkarpacka zajmuje obszar około 12.650 km. kw., zamieszkuje ją niecałe 600 tysięcy mieszkańców. Kraj ten częściowo leży w terenie górzyskim w Karpatach, pokrytych lesistymi zboczami, a częściowo opada ku żyznym nizinom węgierskim, obejmując górne dopływy Dunaju jak Ciszę, Ung i Latorca. Skład narodowościowy Rusi Podkarpackiej przedstawia się jak następuje: 62 procent ludności stanowią Rusini, 18 pr. — Węgrzy, 3 pr. Słowacy, Niemcy i Polacy po 2 pr. Oprócz tego na Rusi Podkarpackiej 13 pr. całej ludności stanowią Żydzi. Przy całej różnorodności narodowościowej Ruś Podkarpacka jest jednak dość jednolita pod względem wyznaniowym: 65 pr. ludności należy do kościoła grecko-katolickiego względnie rzymsko-katolickiego. Ruś Podkarpacka od czasu powstania ruchu unickiego była najbardziej na wschód wysuniętą placówką katolicką; jedynie 9 pr. ludności wyznaje zasady kościoła wschodnio-greckiego.

Gospodarstwo rolne na Rusi Podkarpackiej jest bardzo prymitywne; liczba analfabetów wynosi tam ponad 60 pr. W części kraju, leżącej na południe od gór, zamieszkałej przez Węgrów, uprawiana jest pszenica, kukurydza i burak cukrowy; w górach przeważa gospodarstwo leśne i hodowla bydła, ponieważ przeszło 50 pr. powierzchni tej części Rusi Podkarpackiej zajmują olbrzymie lasy.

Ruś Podkarpacka jest ważnym terenem komunikacyjnym. Z pięciu linii kolejowych, łączących Polskę z Węgrami, cztery przechodzą przez Ruś Podkarpacką na trasach: Łupków-Legina-Michalany-Sianki, Użok-Cop, Ławoczno-Skotarsky, Batovo i Jasina-Valea-Visaului. Prócz tego przez Ruś Podkarpacką przebiega linia kolejowa, łącząca Rumunię z Pragą Czeską.

Pamiętki runiczne.

Po 5-cio letniej intensywnej pracy badanie kamieni runicznych w Västergötland, w dzielnicy Szwecji, która odegrała dużą rolę za czasów Wikingów, zostały obecnie ukończone. Wprawdzie badanie kamieni przedsięwzięto już dość dawno, jednakże dzięki nowoczesnej technice udało się dopiero w ostatnich czasach dokładnie odcyfrować napisy oraz przy pomocy precyzyjnych aparatów dokonać dokładnych zdjęć rysunków, jakimi pokryte są kamienie runiczne. Podczas pracy zbadano blisko 100 kamieni, tak, że ogółem w tej części Szwecji odszukano i przestudiowano 250 kamieni runicznych. Najcenniejszym odkryciem jest kamień „Sparlosa”, który zaopatrzony jest w najobszerniejszy tekst. Ustalono, iż kamień ten jest nawet starszy od słynnego kamienia z Rön. Ostatnie dwa lata poświęcono głównie restauracji połamanych i zniszczonych kamieni, przy czym ludność i władze miejscowe okazały w tej akcji pomoc i zainteresowanie. Wyniki przeprowadzonych badań opracowane będą już w końcu bieżącego roku i zostaną ogłoszone. Publikacja ta będzie częścią wielkiego dzieła o kamieniach runicznych w Szwecji, które zamierza wydać szwedzka Akademia Literatury.

Ogłoszenie.

Zarząd Miejski podaje do publicznej wiadomości, że w dniach od 26 października do 14 listopada br. odbywać się będzie w lokalu p. Stasiewskiej w Nowem legalizacja miar i wag.

Nowo, dnia 11 października 1938 r.

(—) Kuchczyński, Burmistrz.

Wielki jarmark na konie

odbędzie się w Nowem w czwartek, dnia 27-go października 1938.

Zarząd Miejski

(—) Kuchczyński, Burmistrz.

NAKAZY ZAPŁATY

można nabyć w księgarni

W. Wesołowskiego.